

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДОКЛАД

от

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА – МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Правилник за прилагане на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация внасям за разглеждане проект на Постановление за приемане на Правилник за прилагане на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

Със ЗИД на ЗЗЛЗВНП (ДВ, бр. 44 от 29.05.2018 г.) се въведоха нормативни промени за постигане на ефективен механизъм за включване и пребиваване на застрашени лица в Програмата за защита. Въведе се понятието „специална защита“, която включва предварителна защита и Програма за защита на застрашени лица, промениха се видовете мерки и начина, по който ще бъдат прилагани. В закона се регламентира Бюрото по защита при главния прокурор да дава мотивирано становище по предложението на съответния компетентен орган за предоставяне на специална защита, както и механизъм за периодична оценка за наличие и определяне на степента на застрашеност на защитеното лице.

При изготвянето на законопроекта е изследван чуждестранният опит и добрите практики на държавите членки на Европейския съюз. Пример за това е подходът към една от най-често прилаганите към момента в Република България мерки за защита - личната физическа охрана. Изследвайки опита на водещите чуждестранни Звена за защита на свидетели в Европейския съюз, се констатира, че тази мярка е оценена като една от най-неефективните относно защитата на застрашените лица и едновременно ангажираща изключително висок човешки и финансов ресурс, поради което същата не се прилага или е отпаднала.

В практиката са установени слабости при създаването на условия за намаляване на риска от осъществяване на противоправни посегателства срещу защитени лица, изразяващи се в необходимост от оптимизация на специалната защита и създаване механизъм за възмездяване на разходи в случай на неизпълнение на поетите задължения,

които компрометират взетите мерки за защита и намаляване на негативните икономически последици от това в периода на действие на закона и натрупаната практика в прилагането му включително при взаимодействие с други държави в областта на защитата на свидетели.

В същото време е констатирано наличие на правно-технически грешки с неточни препратки във връзка с приетите изменения и допълнения в НПК (обн., ДВ, бр. 63 от 2017 г.) и несъответствие в отделни разпоредби, уреждащи мерките по защита с оглед компетентността на съдията-докладчик.

Понастоящем не е налице правна уредба, която да обособява като самостоятелна категория информацията, подлежаща на класификация като държавна тайна, с оглед обезпечаване на специфичните дейности на Бюрото по защита при главния прокурор.

Необходимо е също така да отпаднат съществуващите мерки в Програмата за защита „лична физическа охрана“ и „пълна промяна на самоличността“ като самостоятелни мерки, които са доказали своята неефективност. Отделно от това такива не съществуват в аналогичните закони в останалите държави членки на Европейския съюз. Личната физическа охрана е предвидена като временна мярка. Пълната промяна на самоличността е допусната с възможността лицето с променени основни данни да продължи да ги ползва и след излизането му от Програмата за защита, в случай че има необходимост от това.

Влезлите в сила законови изменения засягат текстовете на всички разпоредби от действащия правилник с малки изключения, като за постигане на правна яснота и сигурност, в съответствие с разпоредбата на чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове, се предлага да бъде изготвен проект на нов ППЗЛЗВНП.

С приемането на проекта на нов ППЗЛЗВНП ще се постигнат следните цели:

- ще се регламентира, че при организиране и изпълнение на специалната защита Бюрото по защита ще получава съдействие от всички органи на държавна власт и местно самоуправление, юридически и физически лица, включително достъп до необходимите данни в техните информационни фондове, като редът и начинът се предвижда да бъде определен в инструкции, сключени съгласно чл. 5, ал. 8 от ЗЛЗВНП;

- ще се уреди организацията и изпълнението на мерките на предварителната защита и организацията и изпълнението на мерките на Програмата за защита. Ключов елемент от организацията и изпълнението на мерките за предварителна защита и мерките от Програмата за защита е утвърждаването на план за действие и издаването на заповед от директора на Бюрото по защита;

- ще се детайлизират дейностите на компетентните държавни органи в съответствие с функциите им, определени в раздел III на глава втора от ЗЛЗВНП. Относно дейността на Съвета по защита на застрашени лица, ще се регламентира процедурата по свикване и провеждане на заседанията, начинът на вземане на решенията, както и изискванията към тяхното съдържание. Относно дейността на главния прокурор, неговите правомощия, произтичащи от закона, ще се систематизират в разпоредбата на чл. 26 от проекта. Уредени са и реквизитите на писмените разпореждания, които главният прокурор издава при упражняване на своите правомощия. Относно Бюрото по защита при главния прокурор, регламентирано е, че класификаторът на длъжностите със статут по Закона за Министерството на вътрешните работи, длъжностните разписания, функционалните задължения и длъжностните характеристики на служителите в Бюрото по защита се утвърждават от главния прокурор по предложение на директора на Бюрото

по защита. Функциите на директора на Бюрото по защита са обособени в отделна разпоредба. Регламентирана е длъжността на заместник-директора на Бюрото по защита, който замества директора при определени случаи;

- предвижда се условията, редът и начинът за изпълнение на мерките за специална защита да се определят с правила, утвърдени от главния прокурор. Посочената разпоредба следва изведения в чл. 5, ал. 2 от ЗЗЛЗВНП принцип на конспиративност при осъществяване на мерките по специалната защита;

- чрез проекта ще се детайлизира процедурата за предоставяне на предварителна защита и за включване в Програмата за защита съобразно процедурата, уредена в едноименния раздел III на глава втора от ЗЗЛЗВНП. Изрично ще се въведе задължение предложението за предоставяне на специална защита по чл.15 и 16 от закона да бъде изготвено при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация, както и ще бъде регламентирана възможност в случаите, когато предложението не съдържа всички данни по чл. 16, ал. 1 от ЗЗЛЗВНП, директорът на Бюрото по защита да изисква от органа, отправил предложението, да предостави допълнителна информация;

- предвижда се да бъде поставен акцент върху задължението на Бюрото по защита в съответствие с чл. 17б, ал. 2 от ЗЗЛЗВНП периодично да изготвя становище до главния прокурор, след вземане на мнение от органа, изготвил предложението, относно необходимостта от продължаване на мерките по Програмата за защита за всяко защитено лице или за тяхното изменение или прекратяване;

- по отношение на съдържанието на споразумението по чл. 18 и чл. 19 от ЗЗЛЗВНП, в проекта на правилник ще се доразвие, че правата и задълженията на защитеното лице, включително задължението да не пречи по никакъв начин за прилагане на съответните мерки за защита и действията, от които трябва да се въздържа, се определят от Бюрото по защита в рамките на нормативната уредба;

- уточняват се предпоставките за изпълнение на мярката по чл. 6, ал. 2, т. 5 от ЗЗЛЗВНП релокация в друга държава, включително наличие на влязъл в сила международен договор за защита на класифицирана информация между Република България и другата държава, избрана от Бюрото по защита. Допълнително ще се посочи, че при подготовката и прилагането на мерките по чл. 27 от ЗЗЛЗВНП разходите за защитените лица са за сметка на съответната държава, съгласно сключеното конкретно споразумение за защита;

- доразвива се функцията на Бюрото по защита по събиране, систематизиране, анализиране и съхраняване информация, отнасяща се до дейностите по предоставяне на специална защита. Предвижда се тези действия да се извършват по ред, определен в заповед на главния прокурор, при осигурени мерки за защита, предвидени в ЗЗКИ;

- правилникът ще регламентира подробно и воденето в Бюрото по защита на регистър, в който се вписват всички издадени разпореждания на главния прокурор и взети решения на Съвета по защита съгласно ЗЗЛЗВНП, както и други данни за застрашени или защитени лица, по ред, определен от главния прокурор.

С проекта на акт не се въвеждат норми на европейското право, поради което не се прилага таблица за съответствие.

Предложеният проект на Постановление на Министерския съвет няма да доведе до необходимост от допълнителни финансови средства за държавния бюджет по смисъла на чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предвид на което е изготвена финансова обосновка, съгласно приложение № 2.2.

Съгласно предвиденото в чл. 19-20 от Закона за нормативните актове (ЗНА) по проекта на акт е извършена частична предварителна оценка на въздействието, която е съгласувана от дирекция „Модернизация на администрацията“, МС.

Проектът на нормативен акт е публикуван на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Портала за обществени консултации, съгласно изискванията на чл. 26 от ЗНА и чл. 85 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Проектът е съгласуван в съответствие с разпоредбите на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и чл. 26-27 от ЗНА, като направените бележки и предложения са отразени в приложената към материалите справка-таблица.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-
ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид изложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме предложения проект на Постановление за приемане на Правилник за прилагане на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ЦЕЦКА ЦАЧЕВА